

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

Pindala-ja loomatoetuste kohapealsed kontrollid

PRIA kontrollibüroo

12.04.2016

Tootmiskohustusega seotud loomatoetuste valim

- Valimisse valitakse taotlejad juhuvaliku ja riskianalüüsi alusel.

Valimisse peab langema:

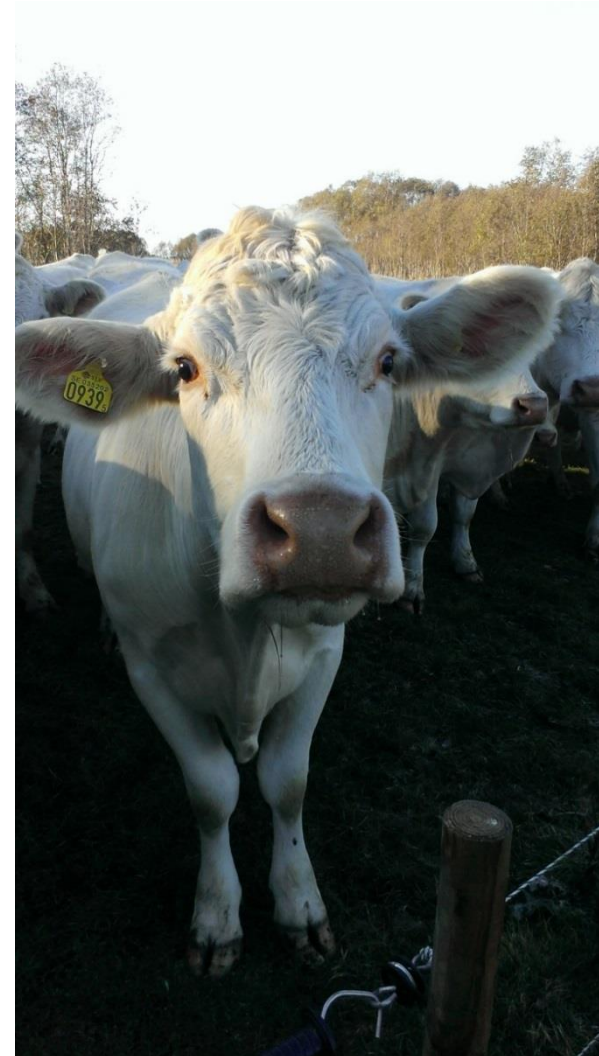
- vähemalt 5% ATK taotlejatest ja 5% loomadest
- vähemalt 5% PTK taotlejatest ja 5% loomadest
- vähemalt 5% UTK taotlejatest ja 5% loomadest

Juhuvalik peab moodustama valimi

miinimumarvuks 20-25%

2015. aasta valim

- PTK – 64 taotlejat (5,0%)
844 looma (5,3 %)
- ATK – 67 taotlejat (5,8 %)
1252 looma (11,1%)
- UTK – 40 taotlejat (5,2%)
1782 looma (6,9%)

Loomatoetuste osas leitud rikkumised

Looma pole karjas – 369 looma (62 taotleja loomad)

Looma pole karjas lubatud põhjusel – 391 looma (29 taotleja loomad)

Loomal on puudu üks kõrvamärk – 322

Loomal puudu kaks kõrvamärki - 120

Tähelepanekud!

- Kontrollist ette teavitamine ei ole kohustuslik, maksimaalselt võime teavitada kontrollist ette 48 tundi.
- Kui mitme loomapidaja loomad on ühes karjas, tuleb kontrolli ajaks karjad eraldada.
- Loomad tuleb koondada selliselt, et oleks võimalik kontrollida loomade kõrvamärke.
- Välja otsida vajalikud dokumendid (loomapassid, karjaregister, ostu- ja müügidokumendid, tõendid looma kadumise/hukkumise tõendamiseks).

Pindalatoetuste kohapealne kontroll

Pindalatoetuste valimid

Valimisse võetakse 5% iga meetme taotlejatest,

20-25% valimist peab moodustama juhuvalik.

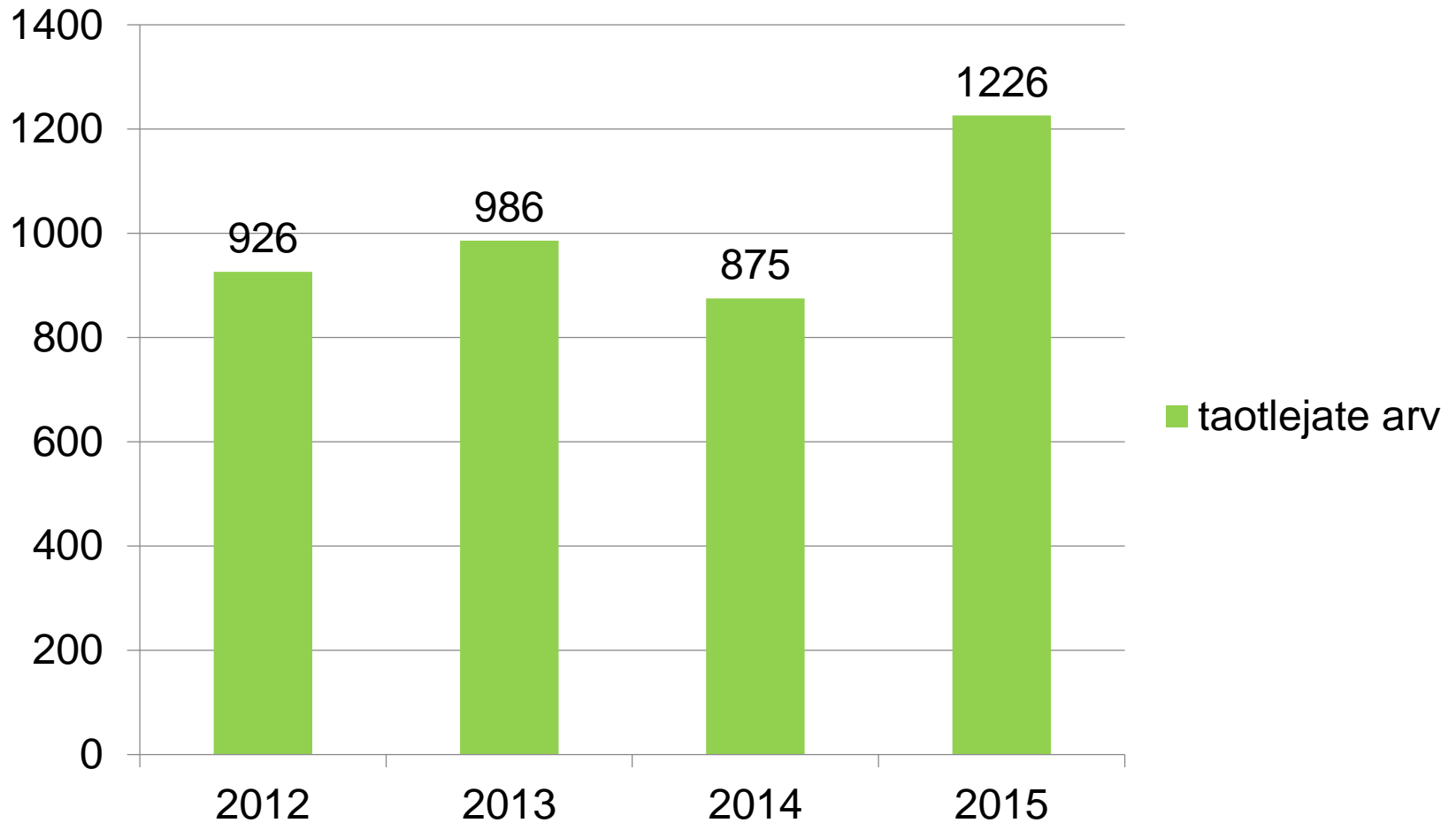
Alates 2015.a ÜPT, PKV ja NPT osas ainult juhuvalik.

LHT loomade osas 5%; 10% või 100% loomadest.

Kanepi pinnast 30% (pind +THC sisaldus).

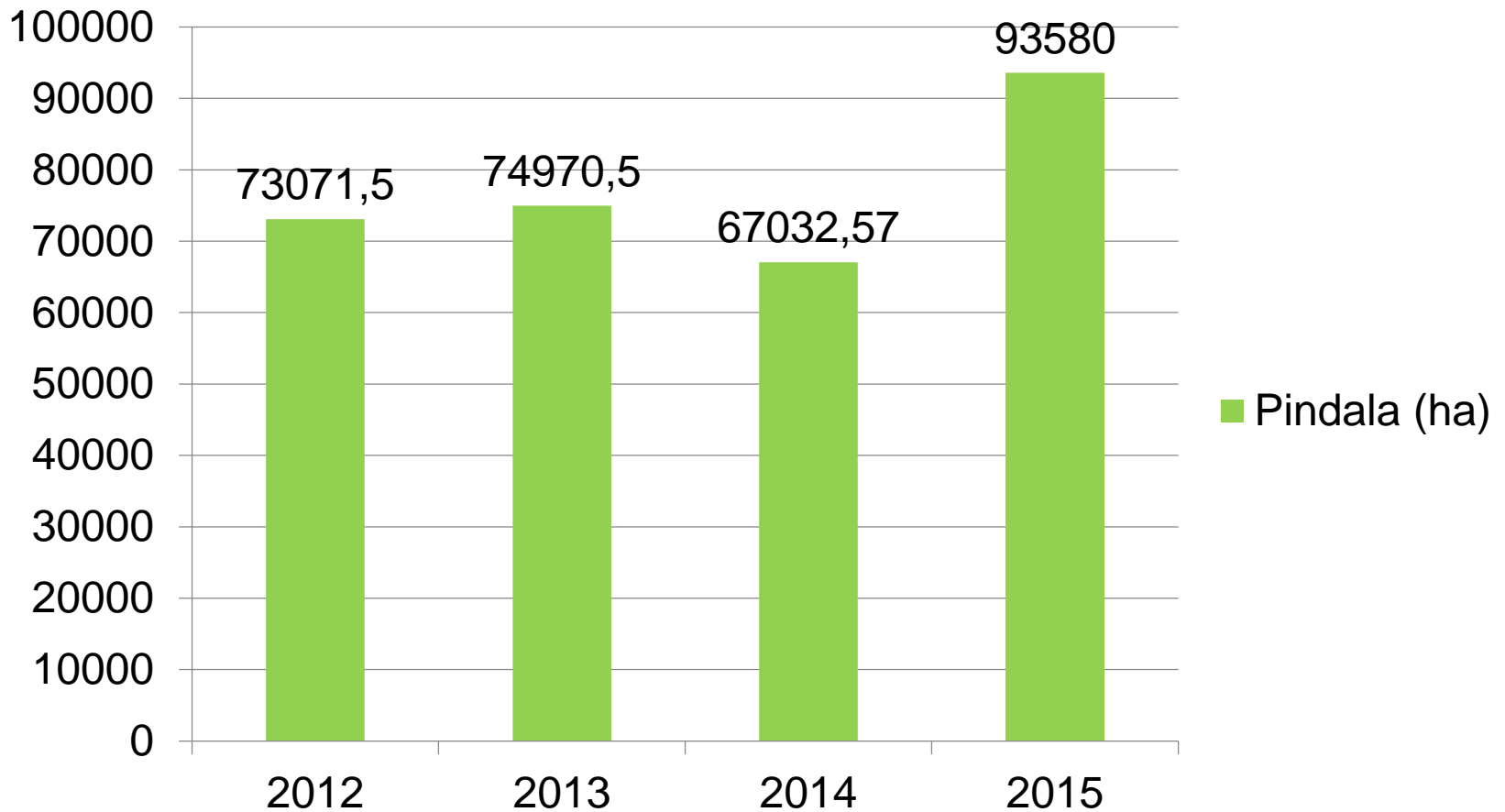
Valimi maht (1)

Taotlejate arv

Valimi maht (2)

Pindala (ha)

ÜPT rikkumised 2015

- Maa kasutamiseks puudus õiguslik alus - 23 taotlejat (109 põldu).
- Püsirohumaal oli hektaril maas üle lubatud määra – 19 taotlejat (122 põldu).
- Maale taotles toetust maa omanik, kes põllu harimisega ei tegele – 12 taotlejat (45 põldu).
- Põld on nõuetekohaselt hooldamata – 208 taotlejat (469 põldu).
- Põld ei olnud taotlemise aastal põllumajanduslikus kasutuses - 35 taotlejat (64 põldu).

Rohestamise rikkumised

- Kohapealses kontrollis leiti 86-l taotlejal 347 ökoala, mis ei vastanud kehtestatud nõuetele.
- 27 taotleja 42-l põllul leiti eest kultuur, mis ei olnud harimispraktika kultuuride loetelus.
- Lämmastikku siduvat kultuuri on kasvatatud veekaitsevööndis - 8 taotleja (19 põldu).

KSM rikkumised

- Kohapeal eestleitud kultuur või maakasutus ei ole KSM toetusõiguslik - 44 taotlejat (98 põldu).
- Eestleitud rohumaa oli vanem kui 4 aastat– 22 taotlejat (41 põldu).
- Samal põllul on kasvatatud teravilja rohkem kui kolmel järjestikusel aastal – 25 taotlejat (25 põldu).
- Samal põllul on kasvatatud sama liiki põllu-, rühvel- või köögiviljakultuuri kauem kui kahel järjestikusel aastal – 15 taotlejat (15 põldu).

MAHE rikkumised

- Põld ei ole MAH toetusõiguslik (kohapealse kontrolli käigus eestleitud põllu, maa-ala või põllu osa pindala on alla 0,30 ha) – 39 taotlejat (86 põldu).
- Heintaimi on kasvatatud kauem kui kolmel järjestikusel aastal (taotletud kuni 3 aastasele rohumaale) – 9 taotlejat (48 põldu).
- Samal põllul on kasvatatud teravilja kauem kui kolmel järjestikusel aastal – 7 taotlejat (7 põldu).
- Samal põllul on kasvatatud sama liiki põllu-, rühvel- või köögiviljakultuuri kauem kui kahel

PLK rikkumised

- Karjatatav poollooduslik kooslus on 1. oktoobriks nõuetekohaselt karjatamata – 13 taotleja alad.
- Niidetav poollooduslik kooslus on 1. septembriks niitmata või on nende kokku kogumata – 11 taotleja alad.
- Ala ei ole hooldatud KeA poolt taotlusperioodil kinnitatud hooldamisvõttega – 4 taotleja alad.

LHT rikkumised

- Loom, kellele toetust taotleti ei olnud karjatamis-perioodil taotleja karjas – 155 looma (32 taotlejat).
- Loomal, kellel on nõutud kaks kõrvamärki/märgistust, puudub neist üks – 102 looma (37 taotlejat).
- Puuduvad mõlemad kõrvamärgid – 40 looma (8 taotlejat).
- Kanne karjaregistris on puudu või puudulik – 88 looma.

Lamba ja kitse ravimtaimede söödapõllud

- Kasvatada tuleb vähemalt viit nimekirjas olevatest kultuuridest.
- Ravimtaime kultuure pea olema vähemalt 5 m² ühe lamba või kitse kohta.
- Ravimtaimed võivad olla puhaskultuurina, segus teiste põllumajanduskultuuridega (minimaalne põllu suurus 0,01 ha).

Kohapealne kontroll mõõdab põllud ning fikseerib vastavad kultuurid.

Toetuse nõuete hindamine (1)

Raskus sõltub eelkõige selle tagajärgede olulisusest. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt tagajärgede olulisusest:

Koefitsiendid 0, 1... 0,4 - mõju nõude eesmärgile vähene.

Koefitsiendid 0,5...1 - mõju nõude eesmärgile oluline.

Koefitsiendid >1 - mõju nõude eesmärgile väga oluline.

Ulatus sõltub eelkõige selle mõjust kogu tegevusele. Määratakse % sõltuvalt nõudest, millises ulatuses oli rikkumine. Mida suurem %, seda suurem on mõju kogu tegevusele.

Kestus sõltub eelkõige selle mõju ajalisest ulatusest või kas seda mõju on võimalik mõistlike vahenditega lõpetada. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt tagajärgede olulisusest:

Koefitsiendid 0,1... 0,4 - mõju kergesti eemaldatav.

Koefitsiendid 0,5...1 - mõju raskesti eemaldatav.

Toetuse nõuete hindamine (2)

- PRIA ja MeM-i koostöös on toetuste nõuded hinnatud.
- Lisatud koefitsiendid raskusele ja kestus.
- Ulatus leitakse kontrolli tulemusel.
- Nõude rikkumist võib hinnata ka rängaks.

Toetuse nõuete hindamine (3)

- **Sama liiki põllukultuuri või köögivilja ei tohi kasvatada samal põllul kauem kui kahel järjestikusel aastal:**

RASKU S	Koef. 1,0. (Soodustatakse umbrohtude, taimehaiguste ja -kahjurite levikut ning seeläbi suureneb vajadus taimekaitsevahendite kasutamiseks, mis omakorda pärsib elurikkust. Halveneb mulla struktuur ja fütosanitaarne seisund, väheneb mullaviljakus.)
ULATU S	Rikkumisega pinna protsent toetusõiguslikust maast.
KESTU S	Koef. 1,0. (Võimalik kasvatada järgmisel aastal kultuuri, mis katkestab järgnevuse.)

Korduvus

Kahel aastal rikkumine e esmane
korduvus- käesoleva aasta sanktsioon 2x
Kolmel aastal rikkumine e teine korduvus –
käesoleva aasta sanktsioon 3x

Sama nõude rikkumine eelmisel
kohustusperioodil läheb korduvuse
arvestusse

Infoks ja meeldetuletuseks!

- Maade kasutamise õiguslik alus
- Õigeaegne teavitamine loomade liikumisest
- Kultuuride järgnevus (ka kohustuse ülevõtmisel)
- Rohumaade vanuse jälgimine

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

Nõuetele vastavus 2016

Nõuetele vastavus (NV)

- Nõuetele vastavus seob ELi ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) toetuste täies mahus maksmise maakasutuse, põllumajandustootmise ja põllumajandusliku tegevusega seotud nõuete järgimisega. Nõuded on seotud toetusesaaja **põllumajandusliku tegevuse ja kogu põllumajandusliku majapidamise maaga.**
- Nõuetele vastavus koosneb maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuetest (HPK) ja kohustuslikest majandamisnõuetest (KM).
- NV süsteem ei kohti väiketootjate skeemis

Nõuetele vastavuse kontrolli üldpõhimõtted

- Nõuetele vastavuse süsteemi raames teostatakse olenevalt nõudest nii kohapealseid kui halduskontrolle.
- Kohapeal kontrollitakse vähemalt 1% otsetoetuste ja 1% MAK toetuste taotlejaid.
- Kontrolle viivad läbi PRIA, Keskkonnainspeksioon (KKI), Veterinaar- ja Toiduamet (VTA) ning Põllumajandusamet (PMA).
- Järelevalveasutused teevad tavapäraseid kontrolle ka nõuetele vastavuse süsteemist eraldi. Kui nõuetele vastavuse rikkumine on tuvastatud mõne sellise kontrolli käigus, lähevad ka need rikkumised toetuste määramisel ja maksmisel arvesse.

Valimite koostamine

- Põhivalim koostatakse eelmise aasta taotluste põhjal aprilli alguses.
- Pärast jooksva aasta taotluste sisestamise lõppemist, koostatakse juuli lõpuks lisavalim.
- PRIA koostab valimid kõigile kontrolliasutustele eraldi.
- Valimi koostamise aluseks on iga kontrolliasutuse poolt koostatud riskianalüüs, mille põhjal leitud riskipunktid võetakse valimi koostamisel arvesse.
- Vajadusel koostatakse suurendamise valim täiendavate kohapealsete kontrollide tegemiseks augustis ja PRIA registripõhiste loomakontrollide tegemiseks oktoobri lõpus.
- Käsitsi saab valimisse võtta vihjete, teiste asutuste (PMA, KKI, VTA), PRIA loomaderegistri või menetlusbüroo ettepanekute alusel aastaringsetelt.

Nõude rikkumise hindamine

- Iga nõude rikkumise hindamiseks on kontrolliasutuste poolt välja töötatud hindamismaatriksid.
- Hindamismaatriksites on hinnatud rikkumise tõsidust, ulatust ja püsivust 4-punkti skaalal.
- Rikkumiste tuvastamise korral hinnatakse rikkumise punkte iga nõude osas eraldi.
- Hindamismaatriksi abil leitud nõude rikkumise punktide alusel arvutatakse vähendusprotsent.

Nõuete hindamine

Hindamismaatriks:

- Raskus – rikkumisega loomade osatähtsus
- Ulatus – karjade arv, kus esines rikkumisi
- Püsivus – hilinetud päevade arv

Ebaolulised rikkumised

Auditi tähelepanekud

HINDAMISMAATRIKS

	1	2	3	4
T Õ S I D U S	Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	Mõju nõude eesmärgile on vähene	Mõju nõude eesmärgile on oluline	Mõju nõude eesmärgile on väga suur
	Talvine taimkate külvatud, kuid ei ole tärnanud 1. novembriks.	Talvine taimkate on ebaühtlane, kultuur üksikute laikudena või pärast 1. novembrit üles haritud.	Talvine taimkate rajamata.	
U L A T U S	Ei oma mõju kogu tegevusele	Mõjutab vähe kogu tegevust	Mõjutab oluliselt kogu tegevust	Mõju väljub ettevõttest
	Talvise taimkatte all on üle 25% antud valdades asuvast taotleja kogu põllumajandusmaast.	Talvise taimkatte all on üle 10% kuni 25% antud valdades asuvast taotleja kogu põllumajandusmaast.	Talvise taimkatte all on alla 10% antud valdades asuvast taotleja kogu põllumajandusmaast.	
P Ü S I V U S	Koheselt eemaldatav mõju	Kergesti eemaldatav mõju	Raskesti eemaldatav mõju	Püsiv mõju
		Puudub talvine taimkate, kuid erosiooni ei ole toimunud.	Puudub talvine taimkate ning on tuvastatud mulla ärakanne tuule- või vee-erosiooni tagajärjel.	

Toetuse vähendamine:	3-5 punkti - vähendamine	1 %
	6-10 punkti - vähendamine	3 %
	11-12 punkti - vähendamine	5 %

Hindamine

Kriteeriumid:

- **Tõsidus**
- **Ulatus**
- **Püsivus**

Kategooria	Hinne			
	1	2	3	4
Tõsidus		X		
Ulatus		X		
Püsivus			X	
Kokku:	2+2+3 = 7			

Hindepunktid -> vähendamine

Punktid kokku	Vähendamine
3-5	1%
6-10	3%
11-12	5%

Sanktsioonide kohaldamine

- Kogu sanktsioneerimissüsteem tuleneb EK määrustest
- Lõpliku vähendamisprotsendi määrab PRIA, võttes arvesse kõikide asutuste poolt teostatud kontrollide tulemusi.
- Vähenduste arvutamisel võetakse arvesse ka halduskontrollide käigus tuvastatud nõuete rikkumised.
- Vähendusprotsendi arvutamisel arvestatakse valimiväliselt ja vihjete kontrollimise käigus kindlaks tehtud rikkumistega.

Sanktsioonide kohaldamine (2)

Nõuetele vastavuse nõuded kuuluvad kolme valdkonda:

- Keskkond, kliimamuutused, maa hea põllumajandusseisund;
- Rahva-, looma- ja taimetervis;
- Loomade heaolu.

Lisaks jagunevad maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded 7 standardisse.

Sanktsioonide kohaldamine (3)

- Kui nõuete rikkumine tuvastatakse ühes valdkonnas, läheb arvesse suurima punktisummaga rikkumine.
- Kui nõuete rikkumised on erinevates valdkondades, siis vähendusprotsendid liidetakse.
- Maksimaalne vähendamine on esimesel rikkumise aastal 5% (v.a tahtliku rikkumise korral).
- Esmakordse korduva rikkumise puhul korrutatakse käesoleva aasta rikkumine 3-ga, maksimaalne vähendamine on 15%.
- Edasiste korduvuste korral korrutatakse **eelmise aasta** nõude vähi standardi vähendusprotsent 2

Sanktsioonide kohaldamine (4)

- Korduvust arvestatakse taotlejapõhiselt.
- Korduvaks rikkumiseks loetakse sama nõude või standardi rikkumist, mis on avastatud rohkem, kui üks kord üksteisele järgneva kolme kalendriaasta vältel, mil toetusi on taotletud.
- Kui vähendus on jõudnud maksimaalse 15%-ni, teavitatakse toetusesaajat, et sama rikkumise veelkordsel kindlakstegemisel käsitatakse toetusesaaja käitumist tahtliku käitumisena.
- Tahtliku rikkumise korral on vähendamine üldjuhul 20%, mida võib langetada või tõsta vahemikus 15-100%.

Sanktsioonide kohaldamine (5)

- Ebaoluliste ja lihtsasti eemaldatavate rikkumiste korral on õigus jätta rikkumine arvestamata. Sellisel juhul määratakse taotlejale tähtaeg puuduse kõrvaldamiseks ja pärast tähtaja möödumist teostatakse järelkontroll. Kui järelkontrolli ajaks on puudus kõrvaldatud, ei loeta nõuet rikutuks ning toetuste vähendamist ei toimu.

Näited sanktsioneerimisest

Esmane rikkumine	Esmane korduvus	Teine korduvus	Edaspidi
1%	$1\% \times 3 = 3\%$	1% $3\% \times 3 = 9\%$	1% $9\% \times 3 = 27\%$ -> 15%
1%	$3\% \times 3 = 9\%$	1% $9\% \times 3 = 27\%$ -> 15%	Tahtlik 15-100%
5%	$1\% \times 3 = 3\%$	-	
1%	$5\% \times 3 = 15\%$	Tahtlik 15-100%	

Registripõhised loomakontrollid

- Nõuetele vastavuse reeglitest kinnipidamist kontrollib VTA loomapidajate juures kohapeal. PRIA võrdleb loomapidaja poolt loomadega toimunud sündmuste kohta dokumentide registrile esitamist nende tähtaegadega, mille jooksul teatised tegelikult pidanuks PRIA-sse jõudma.
- Pärast looma sünni tuleb hankida Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli Aktsiaseltsist kõrvamärgid ning märgistada veised 20 päeva jooksul ja lambad ning kitsed 6 kuu jooksul sünnist. Pärast looma märgistamist tuleb 7 päeva jooksul saata märgistamise teatis PRIA-sse.
- 7-päevase tähtaja jooksul tuleb registreerida lisaks järgmised loomade sündmused: esmakordne poegimine, kui järglast ei registreerita; karjast välja viimine, karja toomine; liikumine loomapidaja tegevuskohtade vahel; looma hukkumine; lihaks tapmine kohapeal või tapamajas; hädatapmine kohapeal või tapamajas; kontrolltapmine kohapeal või tapamajas; loomataudi leviku

Tähelepanekud

- Märgistamata vanemate loomade ostmine toob kaasa rikkumise, kuna märgistamine toimub ettenähtust hiljem. Sellepärast tuleks enne looma ostmist paluda ta eelmisel loomapidajal märgistada.
- Looma kõrvamärgi kadumisest peab loomapidaja PRIA-le teatama ja asendusmärgi tellima 2 päeva jooksul kadumise avastamisest.
- Loomi saab registreerida kanda ning loomadega toimunud sündmustest teatada kliendiportaalis e-PRIA.
- Nõuetele vastavuse nõuded, mis puudutavad loomade registri toiminguid, kehtivad aastaringelt ning nende nõuete rikkumised võivad kaasa tuua toetuste vähendamise.

Tähelepanekud

- Niitmine oli 2014. a tuulekaera nõudega samas standardis, seega tuulekaera nõude rikkumisel saab korduvus alguse 2014.a tuvastatud niitmise nõude rikkumisest.
- Tuulekaera nõude puhul vaadatakse teavitust põllupõhiselt. Taotleja võib külla olla teavitanud mõne põllu osas, kuid kui kontrollis leitakse tuulekaera mõnelt teistelt põllult, on ka rikkumine.
- Põllusaar tuleb säilitada, ilma selle üldist ilmet kahjustamata.

Nõuetele vastavuse kontrollid

Taotlejate arv kohapealsetes kontrollides 2015

	põhi- ja lisavalimis	käsitsi valimis	suurandamise valimis	kokku
PRIA	174	6	-	180
KKI	212	3	-	215
PMA	180	1	-	181
VTA	183	7	72	262

Administratiivne kontroll (PRIA):

- teostati VTA valimites olevale 255 taotlejale (kolme nõude osas);
- loomade registri teavitamise osas valimi suurendamine 84 taotleja võrra;
- LOT, LKT ja LHT kontrollide raames tehti admin. kontroll 127 taotlejale.

Kokku 466 taotlejat admin. kontrollis.

Nõuetele vastavuse rikkumised 2015

Peamine probleem oli registriteavitustega

Administratiivse kontrolli puudused:

2015 – 239, neist loomade liikumisega seotud
190

2014 – 244, neist loomade liikumisega seotud
177

Loomade liikumisest 7 päeva teavitamine nõue
tuleneb:

EL parlamendi määrus 1760/2000 art 7 (3-7
päeva) ja põllumajandusministri määrused 127 §

2015 kohapealsetes kontrollides kõige enam tuvastatud rikkumised

PRIA

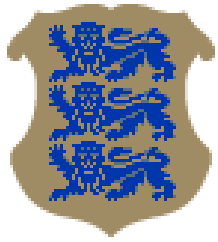
- Tuulekaerale kehtestatud tõrjeabinõude eiramine;
- Keskkonnaameti kohustusliku teavitamine nõude rikkumine karuputke esinemisel;
- viljavaheldus- või külvikorrplaani nõude rikkumine.

KKI:

- Sõnniku- ja virtsahoidlatele kehtestatud nõuete rikkumine;
- sõnnikut hoidlate ja/või aunade paiknemise nõude rikkumine veeobjektide suhtes nõutud kaugusel ning aunades hoidmise tingimuste eiramine.

VTA

- Veise, lamba, kitse kõrvamärgi kadumisest või loetamatuks muutumisest ei teavitatud PRIA-t nõuetekohaselt 2 päeva jooksul;
- veiste identifitseerimise nõuete eiramine;
- veiste, lammaste ja kitsede osas nõuetekohase arvestuse pidamise nõude rikkumine.

**PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET**

Aitäh!

**Kairi Kaasik
Ülle Laur**